

Yeniden Vergi ve Varlık Barışı

4 Eki 2016

6737 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunların ("Law") 19/08/2016 tarihli ve 29806 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun kapsamında;

- kamu borçlarının taksitle ödeme imkânı getirilmesi,
- kamu borçlarının ilikinin ihtilafların sulh yoluyla sonlandırılması, vergi incelemesinde olan konuların dava yoluna gidilmeksizin çözümlenmesi,
- vergilemede öngörülebilirliğin artırılarak geçmi vergilendirme dönemleri ile ilgili olası risklerin ortadan kaldırılması,
- işletme kayıtlarının fiili durumlarına uygun hale getirilerek kayıtlı ekonomiyeye geçişin teşvik edilmesi,
- bazı varlıkların milli ekonomiyeye kazandırılması ile imkân sağlanması,

amaçlarıyla düzenlemeler yapılmıştır.

Kamu Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunların Düzenlemeleri

Kanun ile Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, belediyeler ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na ait vergiler ve vergi cezaları, taşınmaz kültür varlıklarının korunması ile katkı payı, gümrük vergileri ve idari para cezaları, sigorta primleri, topluluk sigortası primleri, emeklilik keseneği ve kurum karları, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ile bu alacaklara ilikinin her türlü faiz, zam, gecikme zammı, gecikme faizi, cezai faiz, gecikme cezası gibi fer'i alacaklar yapılandırma kapsamına alınmıştır. Yapılandırılmaya konu olacak alacaklar esas itibarıyla 30/6/2016 tarihi dikkate alınarak belirlenmiştir.

Kesinleşmiş alacaklar: Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan alacaklar bakımından öngörülen yapılandırma sistemi şu şekildedir:

- Vergi veya gümrük vergilerinin asıllarının tamamı ile bu asıllara bazı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Y%-ÜFE aylık deşim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacakların sadece fer'i alaktan ibaret olması halinde fer'i alacak yerine Y%-ÜFE aylık deşim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi amacıyla vergilere/gümrük vergilerine bazı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ve asla bazı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bazı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.
- Vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bir vergi asılına bazı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezaları ile itirak nedeniyle kesilmiş olan vergi cezalarının, 4458 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü nedeniyle gümrük vergisi asıllarına bazı olmaksızın kesilmiş olan idari para cezalarının ise % 50'sinin ve bunlara bazı gecikme zammı yerine, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Y%-ÜFE aylık deşim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi durumunda cezaların kalan % 50'si ile bu cezaların tamamına daha önce uygulanmış olan gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilmektedir.
- Ayrıcay, eyanın gümrüklenmiş deşerine bazı olarak kesilmiş idari para cezalarının da %30'u ve varsa gümrük vergileri asılının tamamı ile bunlara bazı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Y%-ÜFE aylık deşim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi koşuluyla cezaların kalan %70'i ile alacak asıllarına bazı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacaklarının tahsilinden vazgeçilmektedir.

- İhtirazi kayıtları verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden ve Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan vergiler/gümrük vergileri için kesinleşmiş alacaklar için Kanun'dan yararlanmak istenmesi durumunda ihtirazi kayıtları verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilere/gümrük vergilerine ilişkin açılmış davaların yargıdaki aşamaları ödenecek tutar etkilemeyecek ve beyan üzerine tahakkuk eden verginin/gümrük vergisinin tam olarak ödenmesi istenecektir.
- Kanun'un kapsamı dönemlere ilişkin olup, Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla yargı kararları kesinleştiği halde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacaklar da Kanun hükümlerinden yararlanmayacak olup bu alacaklar için ayrıca tebligat yapılmayacak, alacakların vade tarihi olarak Kanun'un yayımlandığı tarih kabul edilecektir. Madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların diğer şartların yanı sıra dava açmaması, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmaması gerekmektedir.

Bu kapsamda borçlar yapıldırılan borçluların belirtilen şartlar yerine getirmelerinin yanı sıra yıllık gelir veya kurumlar vergilerini, gelir (stopaj) vergisini, kurum (stopaj) vergisini, katma değer vergisini ve özel tüketim vergisini ödeme zamanlarında ödemeleri beklenmektedir. Borçlular belirtilen bu vergi türlerini çok zor durum olmaksızın bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödememeleri halinde belirtilen madde hükümlerinden yararlanamayacaklar ve ödeme şartını yerine getirmeyen borçlulardan ilk tarihyata göre belirlenen alacaklar başka bir işlem gerektirmeksizin tahsil edilecektir.

Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklar: Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla ilk derece yargı mercileri nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan alacaklar bakımından öngörülen yapılandırma sistemi şu şekildedir:

- İkmalen, re'sen veya idarece yapılmış vergi tarihyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda; vergilerin/gümrük vergilerinin %50'si ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar YÜFE aylık deyim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde vergilerin/gümrük vergilerinin %50'si ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı ve asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.
- Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla ilgisine göre itiraz/istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olan ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış vergi tarihyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda, bu maddeye göre ödenecek alacak asıllarının tespitinde, Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla tarihyatın/tahakkukun bulunduğu en son safhadaki tutar esas alınacaktır.
- Sadece vergi cezaları/gümrük yükümlülüğüyle ilgili idari para cezalarına ilişkin olarak dava açılmış olması halinde de uyuşturucu bulundurma aşamaya göre ödenecek tutarın ne şekilde saptanacağı ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Bu kapsamda borçlar yapıldırılan borçluların belirtilen şartlar yerine getirmelerinin yanı sıra yıllık gelir veya kurumlar vergilerini, gelir (stopaj) vergisini, kurum (stopaj) vergisini, katma değer vergisini ve özel tüketim vergisini ödeme zamanlarında ödemeleri beklenmektedir. Borçlular belirtilen bu vergi türlerini çok zor durum olmaksızın bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödememeleri halinde belirtilen madde hükümlerinden yararlanamayacaklar ve ödeme şartını yerine getirmeyen borçlulardan ilk tarihyata göre belirlenen alacaklar başka bir işlem gerektirmeksizin tahsil edilecektir.

Tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemleri: Kanun'un kapsamı dönemlere ilişkin olarak Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapılanlar halinde tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine matrah arttırma ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla devam edilecek olup bu kapsamda yer alan alacaklar bakımından öngörülen yapılandırma sistemi şu şekildedir:

- Tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine devan edilecek olup bu işlemlerin tamamlanmasından sonra, tarh edilen vergilerin %50'si ile bunlara bağlı gecikme faizi yerine bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar YÜFE aylık deyim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile bu tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamının, vergi aslına bağlı olmayan cezalarda cezanın %25'inin; ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yazılı başvuruda bulunularak, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere iki'er aylık dönemler halinde altı eşit taksitte ödenmesi şartıyla vergi aslının

%50'sinin, vergi asl?na ba?l? olmayan cezalarda cezan?n %75'inin, vergilere bu Kanunun yay?mland??? tarihe kadar uygulanan gecikme faizinin ve vergi asl?na ba?l? cezalar?n tamam?n?n tahsilinden vazgeçilecektir.

- ??tirak nedeniyle kesilen vergi ziya? cezalan vergi asl?na ba?l? olarak hesaplanmakta ise de verginin mükellefi ile cezaya muhatap olan ki?iler farklıdır. Bu nedenle bu fiiller için cezaya muhatap olanlar?n madde hükümünden yararlanma ?artları farklı bir ?ekilde belirlenmiştir.
- Kanun'un yay?mland??? tarihten önce pi?manlık talebi ile verilip, ödeme yönünden ?artları?n ihlal edildi?i beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve bu Kanun'un yay?mland??? tarih itibarıyla tebliğ edilmemi? olan vergi cezaları da Kanun'da getirilen imkandan yararlanabilecektir.
- Ayn? ?ekilde Kanun'un yay?mland??? tarihten önce tamamlandı??? halde bu tarihte ya da bu tarihten sonra vergi dairesi kay?tlar?na intikal eden takdir komisyonu kararları ve vergi inceleme raporları üzerine gerekli tarh ve tebliğ işlemlerinin yapılması ve maddede belirlenen tutar?n, belirtilen süre içerisinde ödenmesi ?artıyla Kanun hükümlerinden faydalanılabilmesi mümkün olacaktır.
- Son olarak tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunulmu?, ancak uzlaşma günü gelmemi? ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemi? alacaklar aç?sından da bu imkandan yararlanmak mümkün olacaktır.

Mükelleflerin belirtilen bu imkanlardan faydalanabilmesi için ayrıca dava açmamaları da gerekmektedir. Diğer taraftan bu kapsamda getirilen imkandan yararlanan mükelleflerin, uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezaları?nda indirim hükümlerinden yararlanmas? mümkün olmayacaktır.

Matrah Artırılmasına İlişkin Düzenlemeler

Kanun kapsamında mükelleflerçe çeşitli sebeplerle noksan beyan edilmi? ya da beyan d??? bırakılmı? geçmi? yıl gelirlerinin belli oran ve tutarlar dâhilinde beyan edilmesi sağlanmaktadır. Matrah artırılmasında bulunan mükelleflerin beyan edecekleri ve üzerinden vergi hesaplanacak matrahlar için asgari tutarlar belirlenmekte, daha önce zarar beyan edilmi? olmas? veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah olumamas? ya da hiç beyanname verilmemi? yahut ilgili yıllarda faaliyette bulunulmu? veya gelir elde edilmi? olsa da bu faaliyetlerin ve gelirlerin vergi dairesinin bilgisi d???nda bırakılmı? olmas? nedeniyle matrah bulunmamas? halleri ile mükellefler tarafından beyan edilen matrahlara uygulanan oranlar sonucu bulunan matrahlara alt sınır getirilmektedir.

Matrah veya vergi artırılmasında bulunan ve bu konudaki ?artları yerine getiren mükelleflerin, defter ve belgeleri incelenmeyecek ve artırılma konusu olan yergilerle ilgili olarak tarhiyat yapılmayacaktır. Mükelleflerin, defter ve belgeleri üzerinde daha önce vergi incelemesi yapılmı? olması ilgili yıllar için mükellefler tarafından matrah veya vergi artırılmasında bulunulması?na engel olmadı??? gibi idarenin, artırılmasında bulunulmayan yıllar veya dönemler için vergi incelemesi yapma hakkı saklıdır.

Kanun'a göre matrah veya vergi artırılmasında bulunulması? Kanun'un yay?mland??? tarihten önce başlanılmı? olan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerine engel teşkil etmeyecektir. Ancak, vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanun'un yay?mland??? tarihi izleyen ay?n başından itibaren bir ay içerisinde sonuçlandırılmamas? halinde bu işlemlere devam edilmeyecektir.

Vergi Usul Kanunu'nun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında belirtilen defter, kayıt ve belgelerin yok edilmesi veya defter sayfalarının yok edilerek yerine başka yapıtlar koyulması veya hiç yapıtlar koyulmamas? veya belgelerin aslı veya suretlerinin tamamen veya kısmen sahte olarak düzenlenmesi fiillerini işleyenlerin, bu Kanunun matrah veya vergi artırılmasına ilişkin hükümlerinden yararlanamayacakları öngörülmektedir. Öte yandan, aslı veya suretleri tamamen veya kısmen sahte olarak düzenlenen belgeleri kullananlar?n, bu Kanunun matrah veya vergi artırılmas? hükümlerinden yararlanması?na engel bir husus bulunmamaktadır.

İletme Kayıtlarının Düzeltilmesine İlişkin Düzenlemeler

Kayıt d??? faaliyetlerin kayıt altına alınabilmesi için, işletmelerde mevcut olması?na rağmen kayıtlara yansıtılmamış emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları?n kayıtlara intikal ettirilebilmesini sağlayacak düzenlemeler

yapılmıtır.

Buna göre, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dâhil) işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların kendilerince veya başlı oldukları meslek kurullarınca tespit edilecek rayiç bedeliyle, vergi dairelerine bir envanter listesi ile bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebileceklerdir.

Mükelleflerin ellerinde bulunan belgesiz malların kayıt altına alınması, kayıt dâhil ekonominin daraltılması ve bundan böyle yaratılacak katma değer vergisinin kavranması amacıyla, bildirim konusu mallar için katma değer vergisi hesaplatılmakta ve bu verginin, sorumlu şahısla beyan sağlanmaktadır. Bu çerçevede beyan edilen makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen katma değer vergisinin, mükellefin vergiye tâbi faaliyetleri üzerinden hesaplanan vergiden indirilmesi mümkün değildir. Ancak emtia üzerinden ödenen katma değer vergisi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilebilecektir.

Ayrıca özel tüketim vergisine tabi malların öngörülen düzenleme kapsamında beyan eden ve bu mallara ilişkin alığ belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, beyan tarihindeki miktar ve emsal bedel üzerinden hesaplanan özel tüketim vergilerini de katma değer vergisine ilişkin beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan edebilmeleri mümkün olacaktır.

Varlıkların Türk Ekonomisine Kazandırılmasına İlişkin Düzenlemeler

Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile her türlü gemi, yat ve diğer su araçlarınn, Türkiye'ye getirilmek suretiyle milli ekonomiye kazandırılması ve bu varlıkların Türkiye'ye getiren gerçek ve tüzel kişilerin bu varlıklarına serbestçe tasarruf edebilmelerine imkan sağlanmaktadır. Söz konusu varlıkların başkasının nam veya hesabına Türkiye'ye getirilmesi imkan dahilindedir. Yurtdışından getirilen bu varlıklar, işletmelerin kanuni defterlerine kaydedilebilecektir.

Ayrıca, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak işletmenin özkaynakları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarınn, kanuni defterlere kaydedilmesi sağlanmaktadır.

Öte yandan, bu kapsamda Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıklar nedeniyle, hiçbir şekilde herhangi bir vergi incelemesi, vergi tarhiyatı, araştırma, inceleme, soruşturma ve kovuşturma yapılmaması öngörülmektedir.

Kanun'un uygulanmasına ilişkin olarak başvuru ve ödeme süresine ilişkin hükümler ortak nitelikte olmak üzere ayrıca düzenlenmiştir. Gelir daresi Bakanlık Kanun'da yer alan düzenlenmelerin ve uygulamanın ayrıntıların açıklamak üzere ayrıca Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 6736 Sayılı Kanun Genel Tebliği (SERİ NO:1) (23.06.2016 tarihli ve 29810 Mük. Sayılı Resmi Gazete) ile bir adet de Rehber yayımlanmıştır.

- [Kanun Link](#)
- [Tebliğ Link](#)
- [Rehber Link](#)

İLGİLİ ÇALIŞMA ALANLARI

- [Vergi, Mali Borçlar ve Kamu Borçları](#)

Related Attorneys

- [BENAN ARSEVEN](#)

